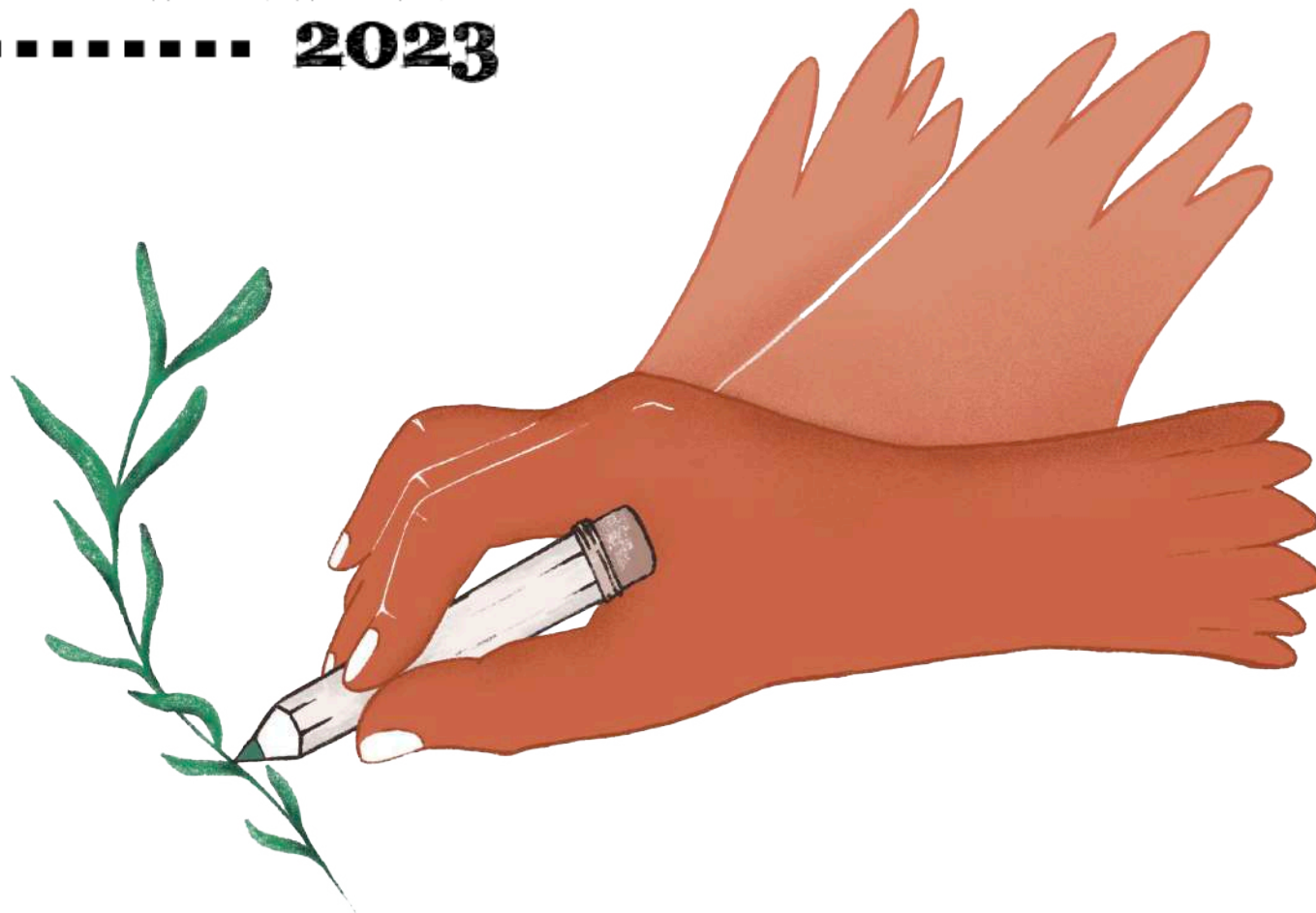

• Humoràlia •

Mostra d'Humor Gràfic
..... 2023

LA PAU ÉS
EL CAMÍ

Il·lustrar la Pau per dibuixar un futur digne · Illustrar la Paz para dibujar un futuro digno
Illustrate peace to draw a decent future · Illustrer la Paix pour dessiner un avenir digne

• 20 anys del “No a la guerra” d'Iraq •

Lleida va viure unes de les manifestacions més multitudinàries de la seva història. El 15 de febrer del 2003, les principals ciutats del país van viure les manifestacions més multitudinàries de tota la seva història. A Lleida, una marea humana formada per més de trenta mil persones va desbordar el centre de la capital de Ponent per cridar no a la guerra a l'Iraq.

La manifestació amb el lema “Aturem la guerra contra l'Iraq” va aplegar una cinquantena d'entitats i va marcar un abans i un després en l'activisme per la pau. Els 20 anys de les mobilitzacions contra la invasió armada encapçalada pels Estats Units, és una data important per fer balanç del passat i el present de la força de la mobilització pacifista.

La Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris de Lleida i Humoràlia organitzen la Mostra d'Humor Gràfic "La Pau és el camí"

La mostra té per objectiu fer una acció de sensibilització i reflexió al voltant de la cultura de la pau com a única via per a construir un futur vivible i una vida digna per a totes les persones; ja que la pau no és només l'absència de conflictes, sinó que requereix un procés positiu, dinàmic i participatiu en el qual es promogui el diàleg, l'enteniment i la cooperació mútua, i necessita l'eliminació de totes les formes de discriminació i opressió, la voluntat de promoure la justícia i la igualtat i la pràctica d'un profund respecte per la vida.

La Coordinadora de ONGD y otros Movimientos Solidarios de Lleida y Humoràlia organizan la Muestra de Humor Gráfico "LA PAZ ES EL CAMINO".

La muestra tiene como objetivo hacer una acción de sensibilización y reflexión alrededor de la cultura de la paz como única vía para construir un futuro habitable y una vida digna para todas las personas; ya que la paz no es solo la ausencia de conflictos, sino que requiere un proceso positivo, dinámico y participativo en el cual se promueva el diálogo, el entendimiento y la cooperación mútua, y necesita de la eliminación de todas las formas de discriminación y opresión, la voluntad de promover la justicia y la igualdad y la práctica de un profundo respeto por la vida.

The Coordinator of No-Governmental Development Organisations and others Solidarity Movements of Lleida and Humoralia organize the Graphic Humor Show "PEACE IS THE ONLY WAY".

The aim of the exhibition is to raise awareness about Peace Culture as the only way to create possibilities of dignity and a livable future for all people; since peace is not only the absence of conflicts, but also requires a positive, dynamic and participatory process in which dialogue, understanding and mutual cooperation are promoted, and requires the elimination of all forms of discrimination and oppression, the will to promote justice and equality and the practice of a deep respect for life

La Coördination des Organisations Non Gouvernementales pour le Développement et autres Mouvements de Solidarité de Lleida et Humoràlia organisent la sélection d'humour graphique "LA PAIX C'EST LE CHEMIN".

L'objectif de l'exposition est de mener une action de sensibilisation et de réflexion autour de la Culture de la Paix comme l'unique voie pour construire un futur habitable et une vie digne pour tous. Étant donné que la paix n'est pas que l'absence de conflits, mais aussi une démarche positive, dynamique et participative dans laquelle on promeut le dialogue, l'entente et la coopération mutuelle, qui exige l'élimination de toutes les formes de discrimination et d'oppression, et la volonté de promouvoir la justice et l'égalité, et la pratique d'un profond respect pour la vie.

La pau requereix d'una concepció positiva, entesa no tan sols com l'absència de conflictes bèl·lics sinó també com la presència de la justícia social, el desenvolupament sostenible, l'exercici democràtic de la ciutadania, el compliment dels drets humans. La Pau engloba tots els drets humans.

“La veritable pau no és simplement l'absència de tensió: és la presència de justícia.”

Martin Luther King, *Letter from a Birmingham Jail*. 1963

ODS 16. 16. Pau, Justícia i Institucions Sòlides

Objectiu 16: Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes es persones i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells

Fites

- 16.1** Reduir considerablement totes les formes de violència i les taxes de mortalitat connexes a tot el món.
- 16.2** Posar fi al maltractament, l'explotació, el tràfic, la tortura i totes les formes de violència contra els infants.
- 16.3** Promoure l'estat de dret en els àmbits nacionals i internacionals, i garantir la igualtat d'accés a la justícia per a totes les persones.

- 16.4** Per a 2030, reduir de forma significativa el tràfic il·lícit de finances i d'armes, enfortir la recuperació i devolució de béns robats, i lluitar contra totes les formes de delinqüència organitzada.
- 16.5** Reduir substancialment totes les formes de corrupció i suborn.
- 16.6** Crear unes institucions eficaces, responsables i transparents a tots els nivells.
- 16.7** Garantir l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives que responguin a les necessitats a tots els nivells.
- 16.8** Ampliar i enfortir la participació dels països en desenvolupament en les institucions de governança mundial.

Projecte Agenda 2030

Objectius de Desenvolupament Sostenible

El 25 de setembre del 2015 va tenir lloc la Cimera de Desenvolupament Sostenible en la qual els 193 estats membres de l'Organització de Nacions Unides (ONU) van arribar a un consens respecte del document final d'una nova agenda de desenvolupament sostenible titulat “Transformar el nostre món: l'Agenda de 2030 per al Desenvolupament Sostenible”. Aquesta agenda, que conté 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i 169 fites, i ha de servir com a pla d'acció perquè la comunitat internacional i els governs promoguin la prosperitat i el benestar comú en els propers 15 anys.

- 16.9** Per a 2030, proporcionar l'accés a una identitat jurídica per a totes les persones, en particular mitjançant el registre de naixements.
- 16.10** Garantir l'accés públic a la informació i protegir les llibertats fonamentals, de conformitat amb les lleis nacionals i els acords internacionals.
- 16.a** Enfortir les institucions nacionals pertinents, mitjançant, entre d'altres, la cooperació internacional, amb vista a realitzar formació a tots els nivells, en particular als països en desenvolupament, per tal de prevenir la violència i combatre el terrorisme i la delinqüència.
- 16.b** Promoure i aplicar lleis i polítiques no discriminatòries en favor del desenvolupament sostenible.

L A P A U É S

L'art gràfic de denúncia és l'expressió de l'ànima
que reclama ser escoltada per la Justícia Social

El arte gráfico de denuncia es la expresión del alma
que reclama ser escuchada por la Justicia Social

E L C A M Í

Protest graphic art is the expression of the soul
in its demand to be heard by Social Justice

Les arts graphiques de dénonciation sont l'expression de l'âme
qui demande à être entendue par la justice sociale

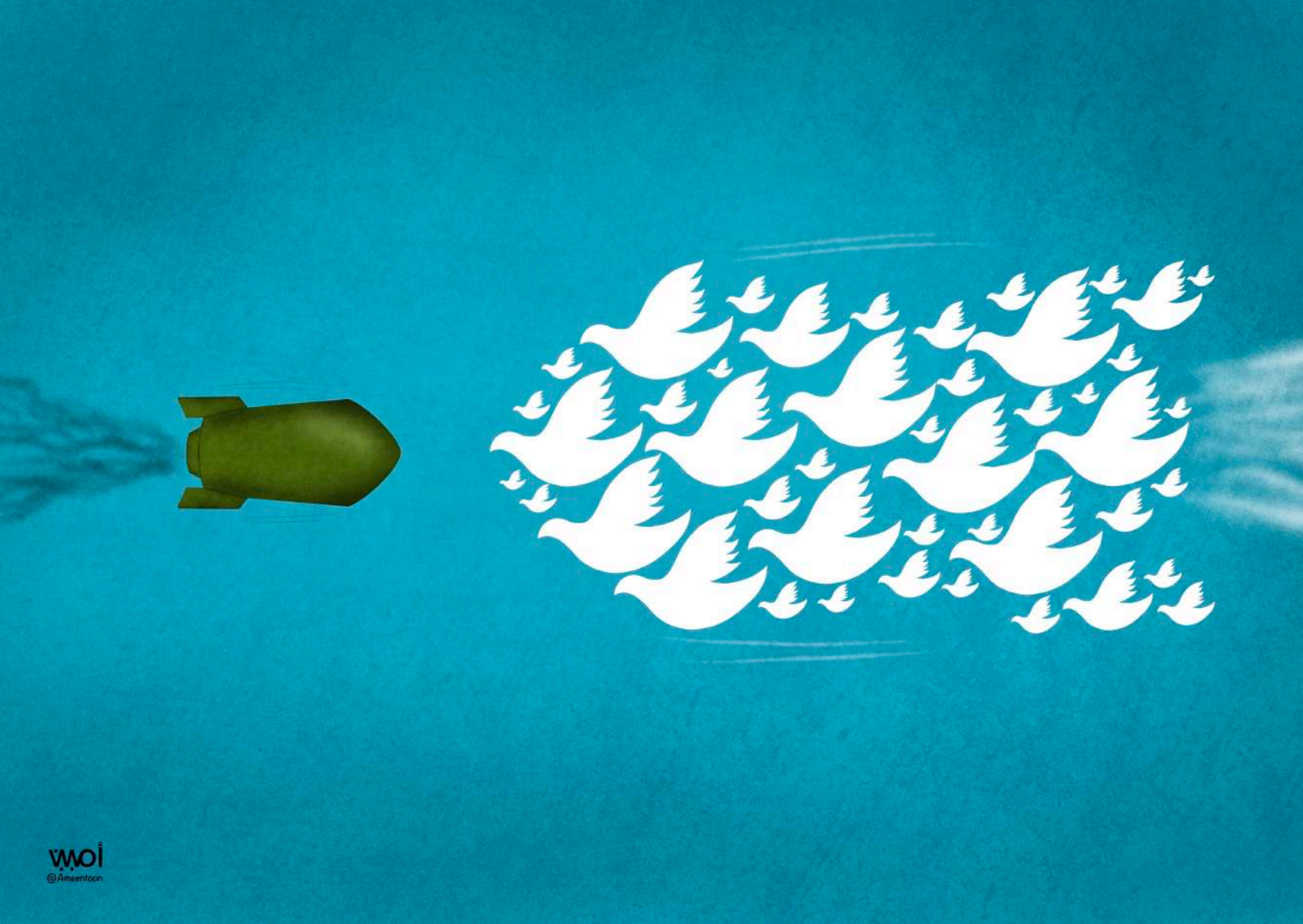

Peaceful travelers
Dubovsky Alexander
Ucraina

Russia
Alexander Shmidt
Rússia

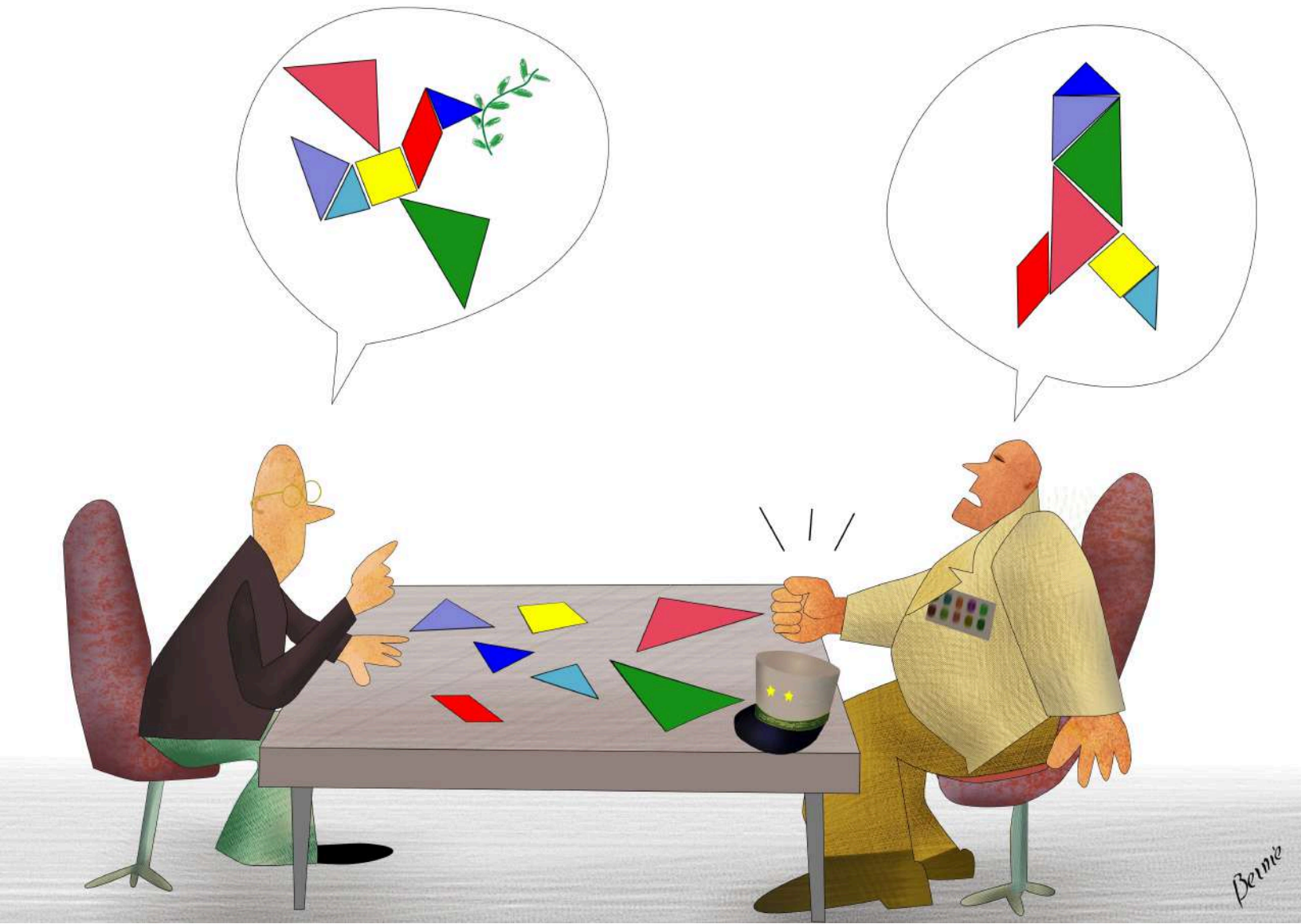

WVOI
© Ameentoon

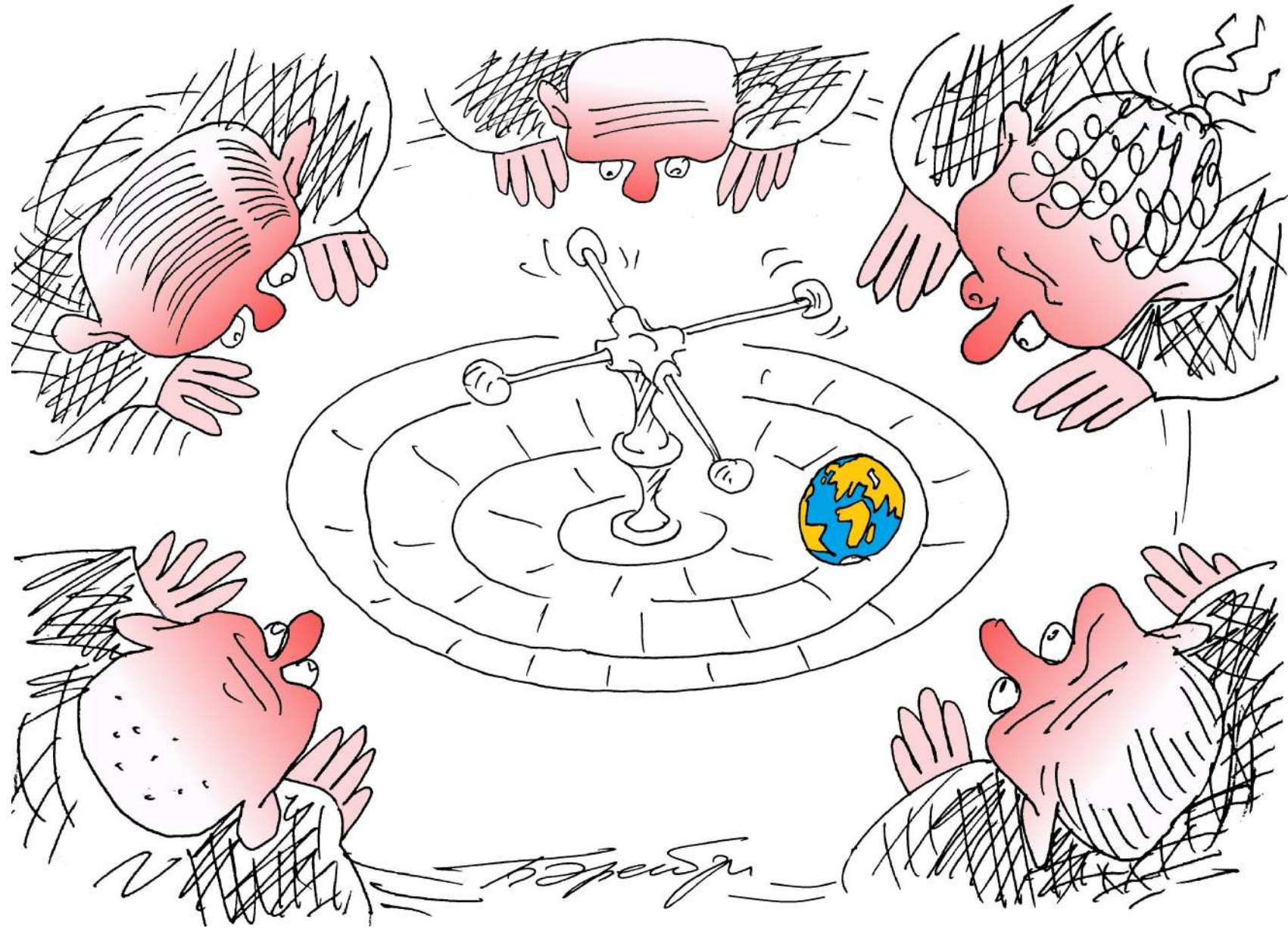
Sense títol
Ameen Alhabarah
Aràbia Saudita

Sense títol
Anatoly Stankulov
Bulgària

Give peace a chance
Bibek Sengupta
Índia

Tissue lives matters
Boris Erenburg
Israel

Creando la paz
Daydier Bernal Calvo
Cuba

Reclamo
Daydier Bernal Calvo
Cuba

DAYDIER ft. Alba

Sense titol
Elnaz Tizjang
Iran

Guernika
Eray Özbek
Turquia

ÖZBEK

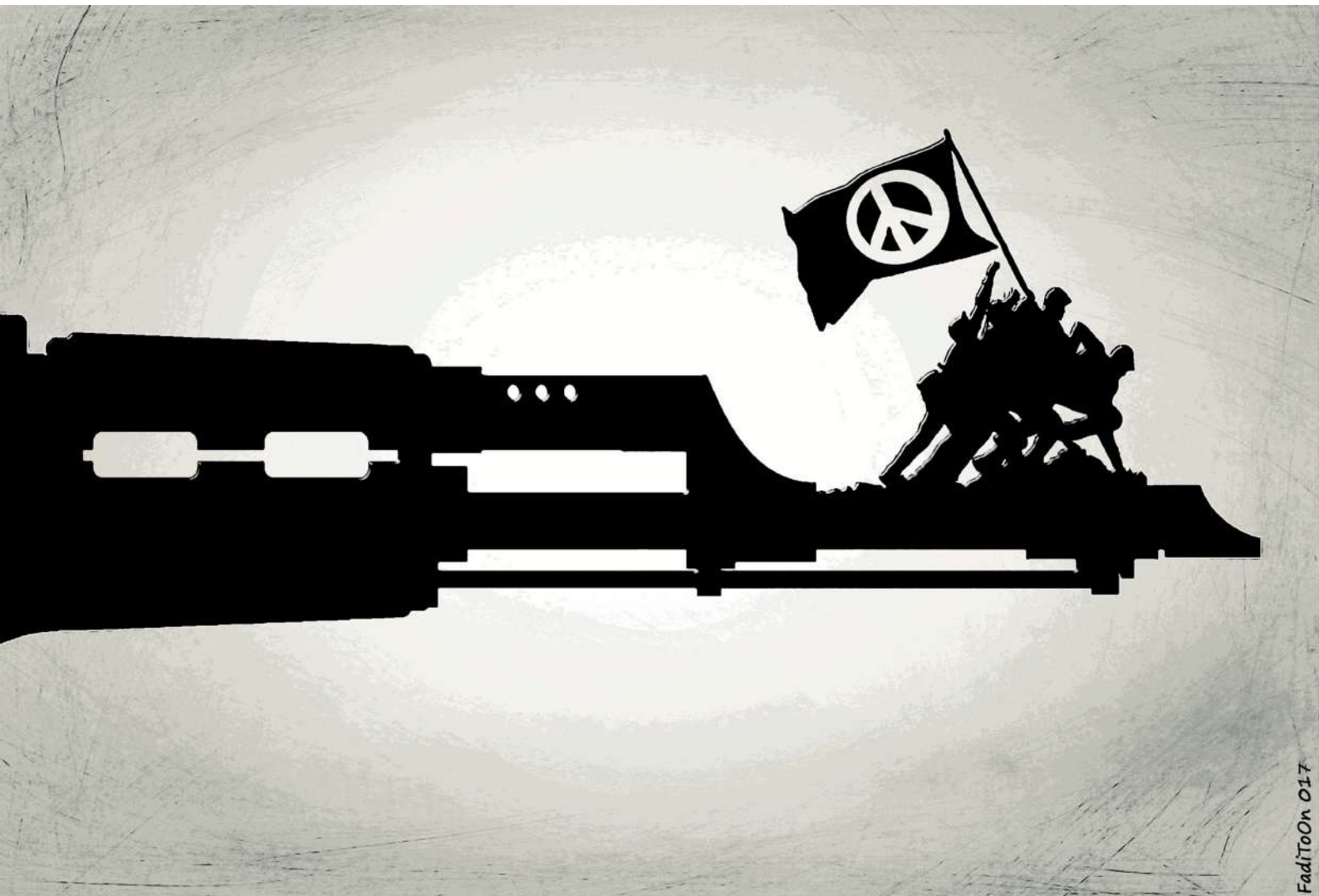

FadiToon 021

Children, not soldiers
Fadi Abou Hassan
Dinamarca

Loss
Fadi Abou Hassan
Dinamarca

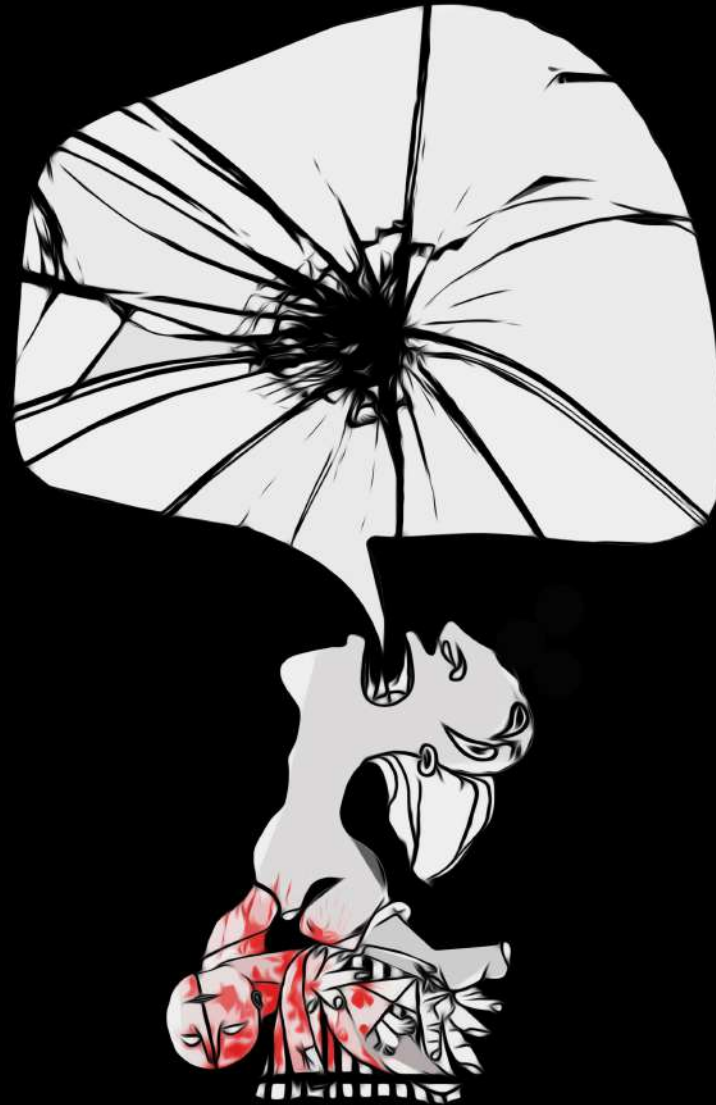

FadiToOn 017

Moment of peace
Fadi Abou Hassan
Dinamarca

Ukraina

Ukrainian mothers cry
Fadi Abou Hassan
Dinamarca

Sense títol
Fan Lintao
Xina

Columpio
Gustavo Caballero Talavera
Mèxic

GUSTAVO
2023

Sense títol
Hou Xiaoqiang
Xina

Sense títol
Hou Xiaoqiang
Xina

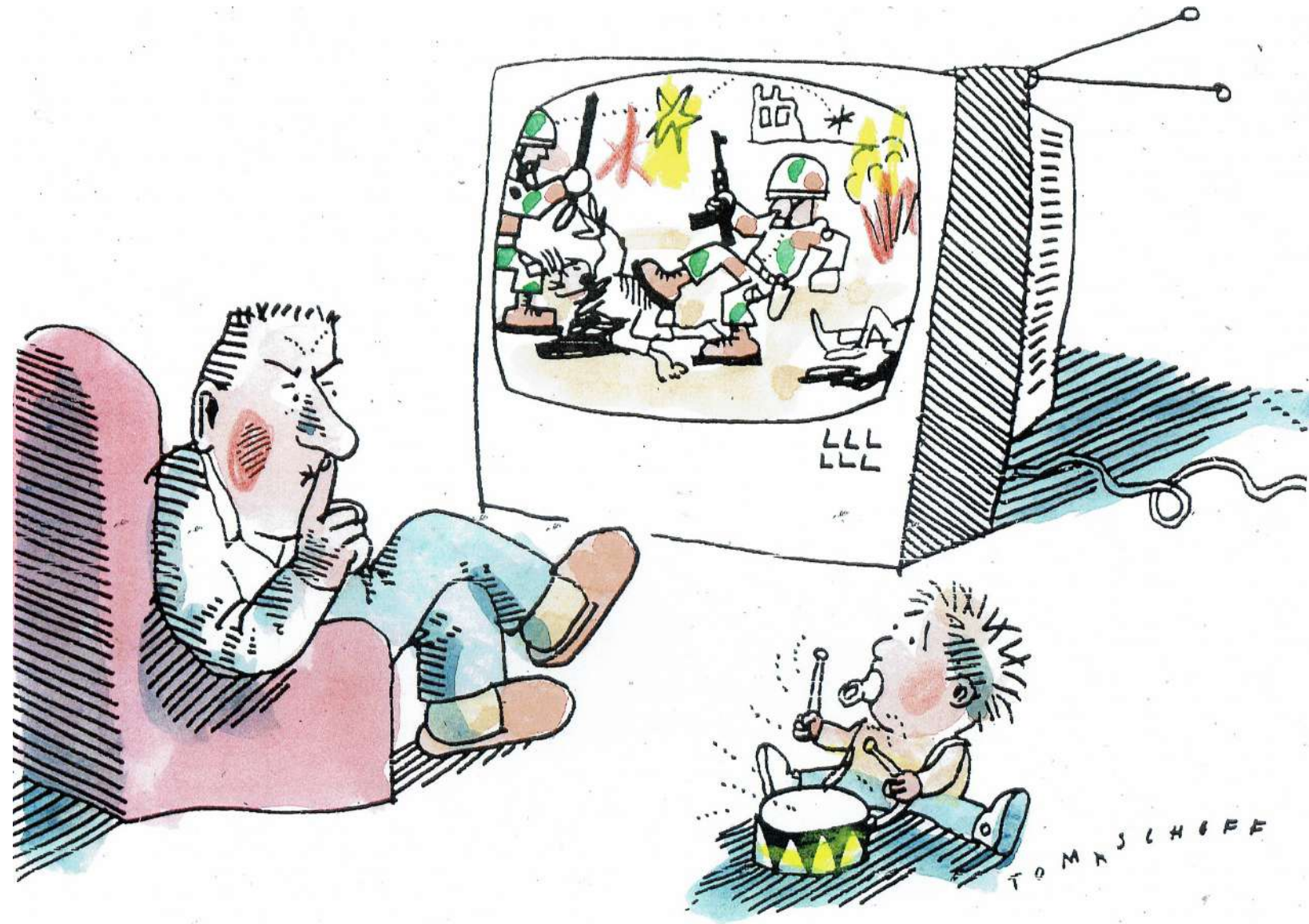

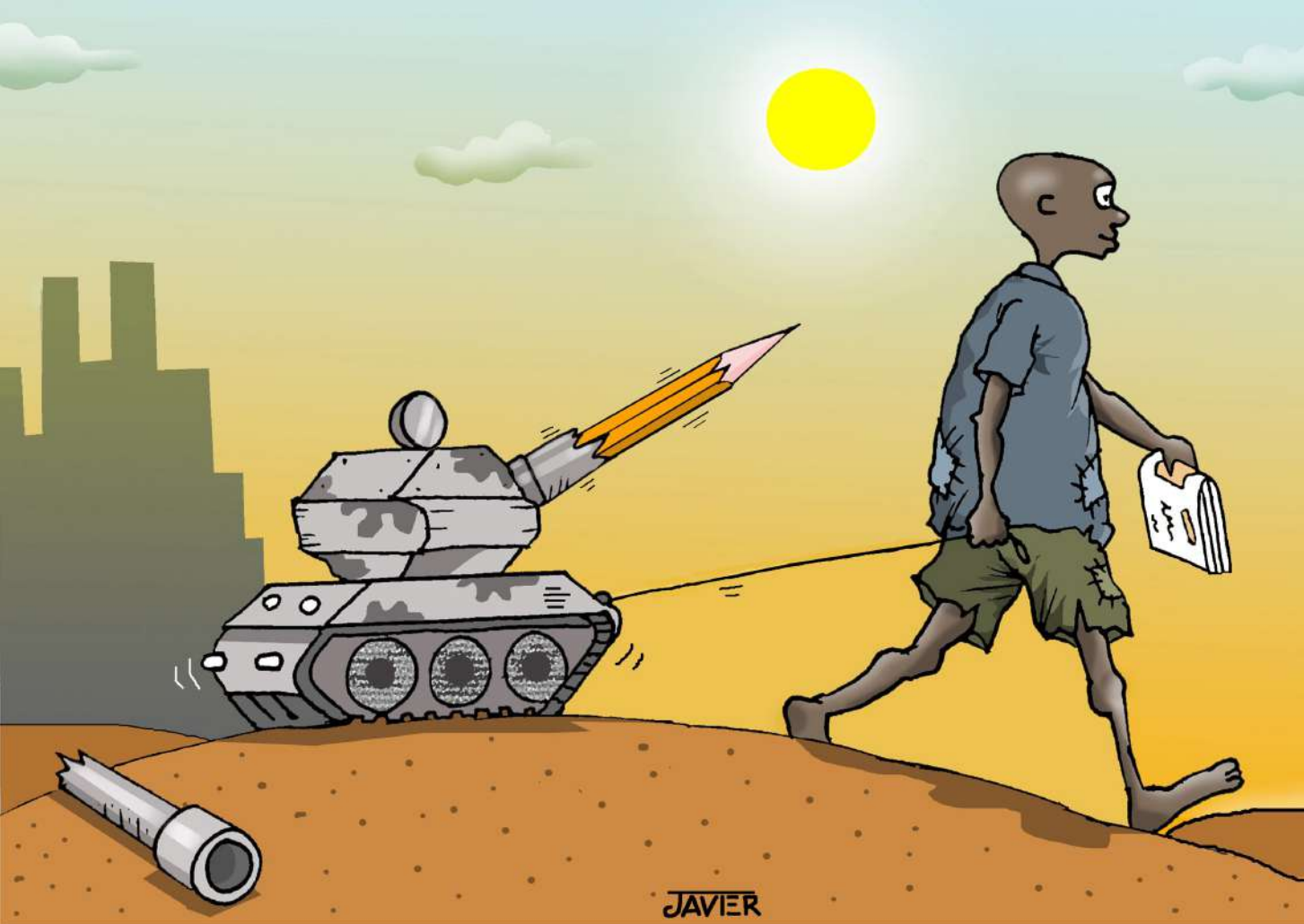

BRACO

Guerra e paz
Bosco Azevedo
Brasil

Sense títol
Jan Tomaschoff
Alemanya

Superación
Javier Cubero Torres
Cuba

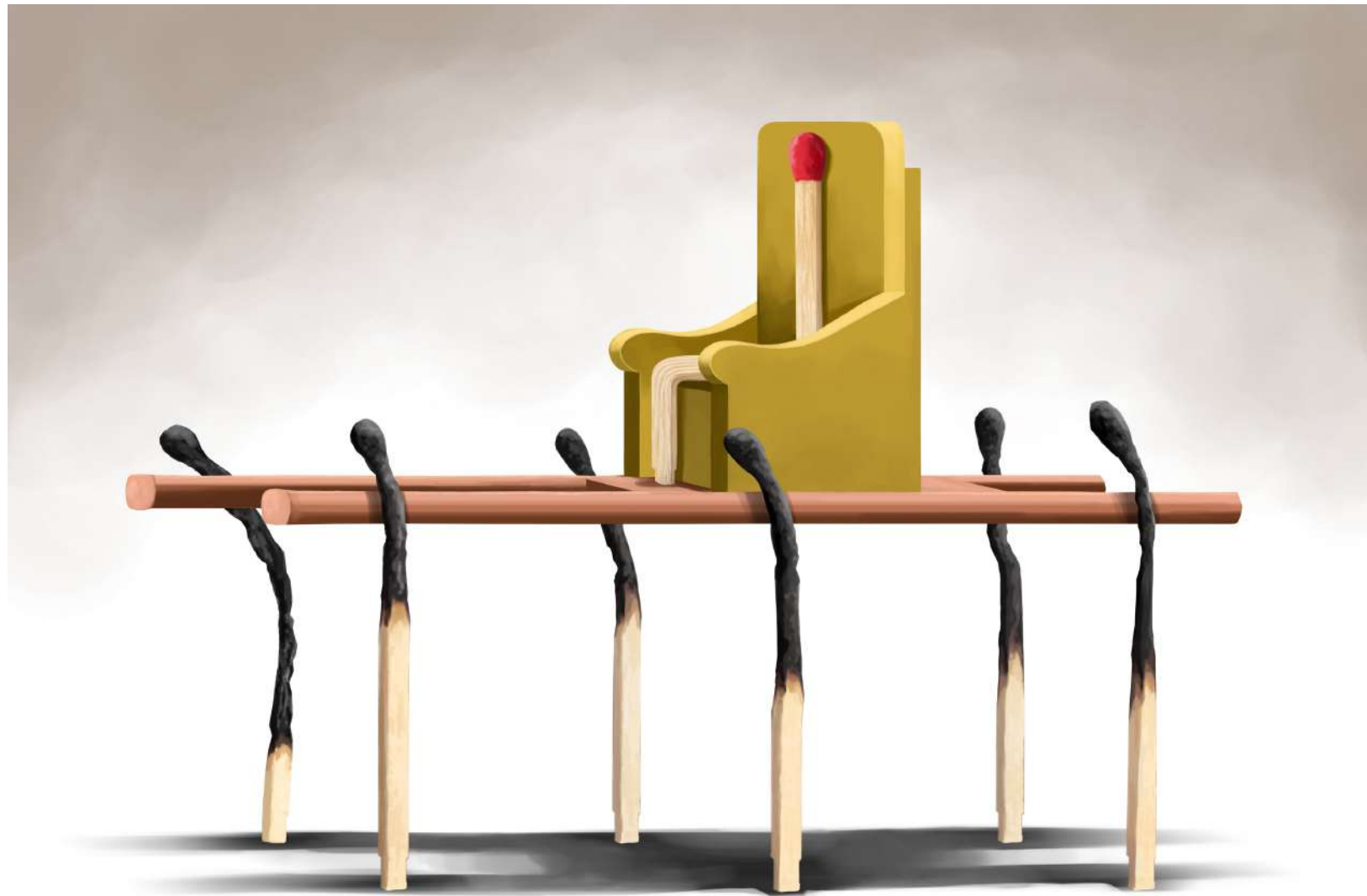

Peace
Kaan Satci
Turquia

Sense títol
Andrea Pecchia
Itàlia

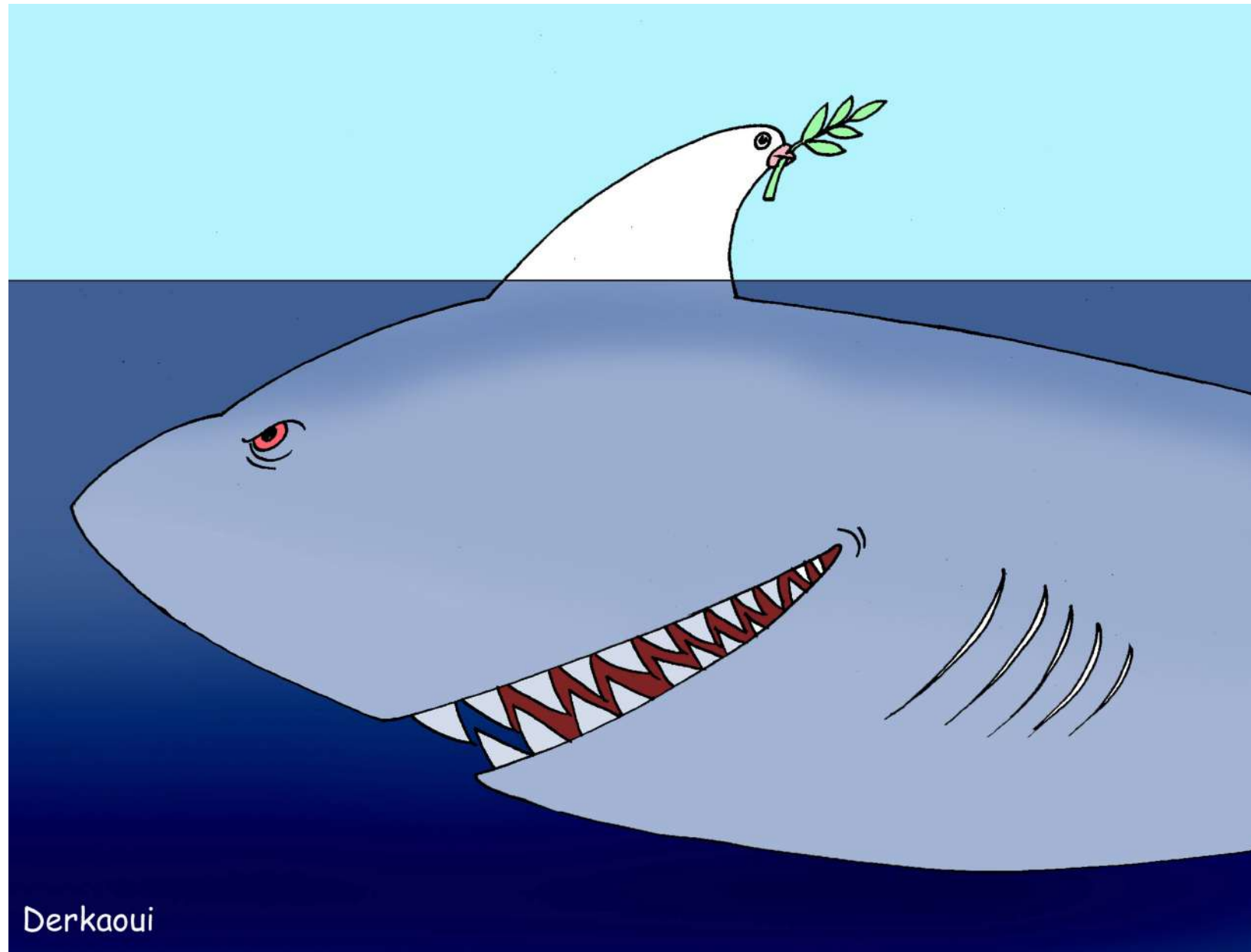
Peace and justice
Behrang Jeddi
Iran

Armas
Carlos Montesó Garcia
Espanya

Sense títol
Derkaoui Abdellah
Marroc

Derkaoui

Sense títol
Elham Khoshanjam
Iran

If you want peace, be prepared for war
Enn Ehalu
Estònia

WZJ

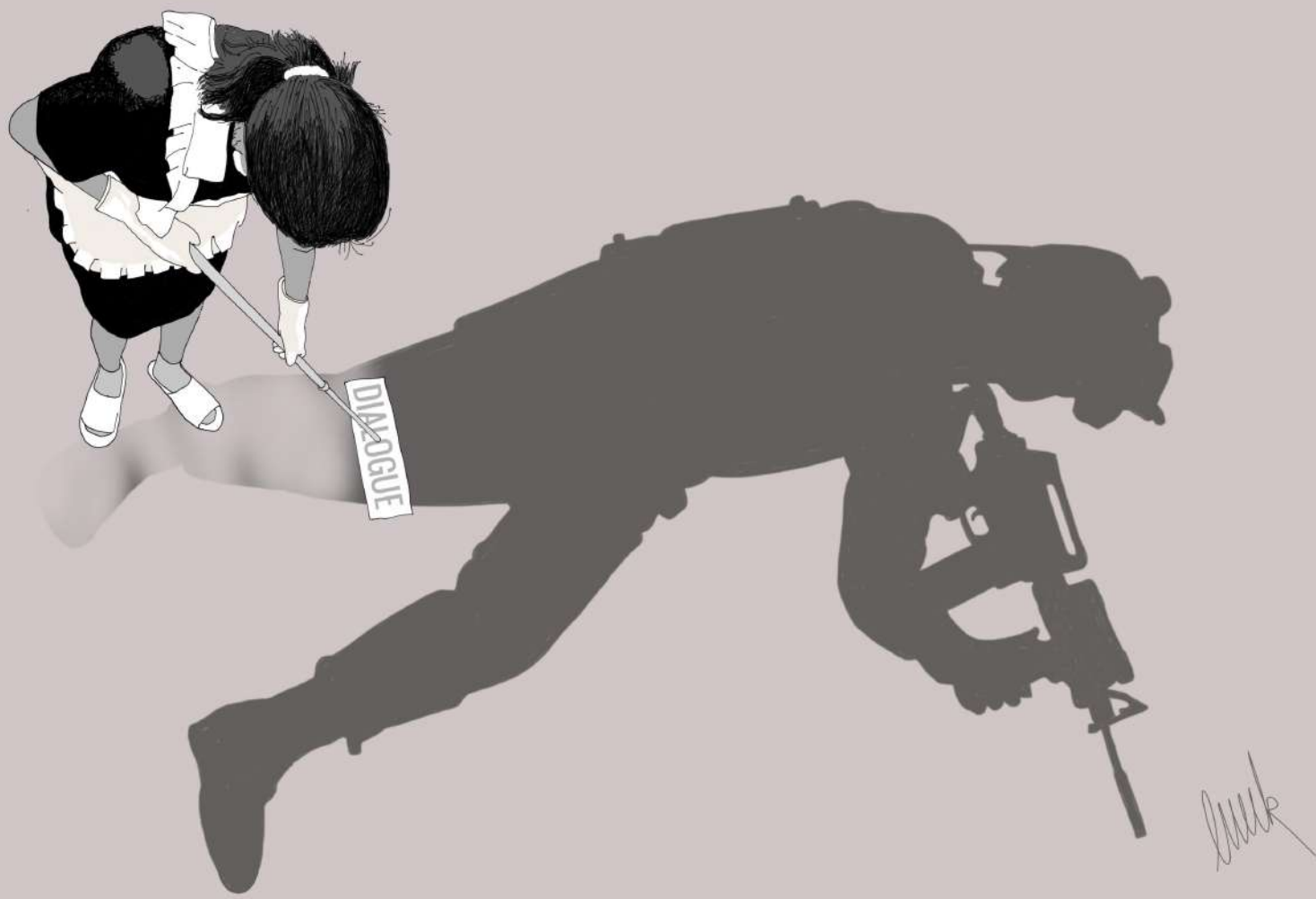

Kfir Weizman

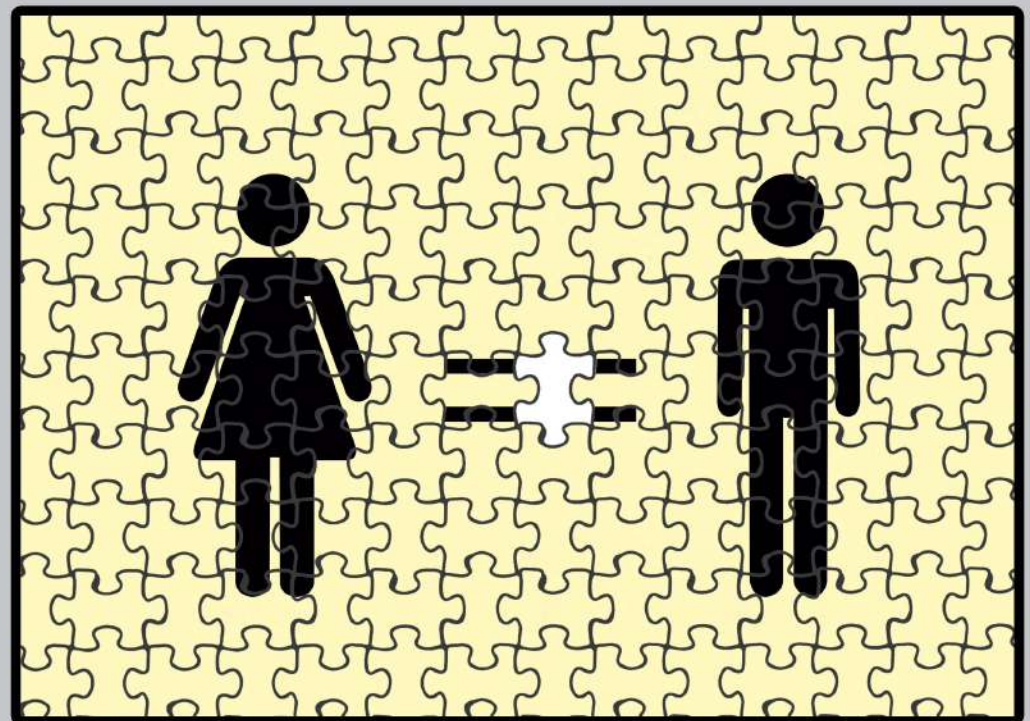
Sense títol
Kfir Weizman
Israel

Sense títol
Li xiaoyang
Xina

Dialogue
Luk Swerts
Bèlgica

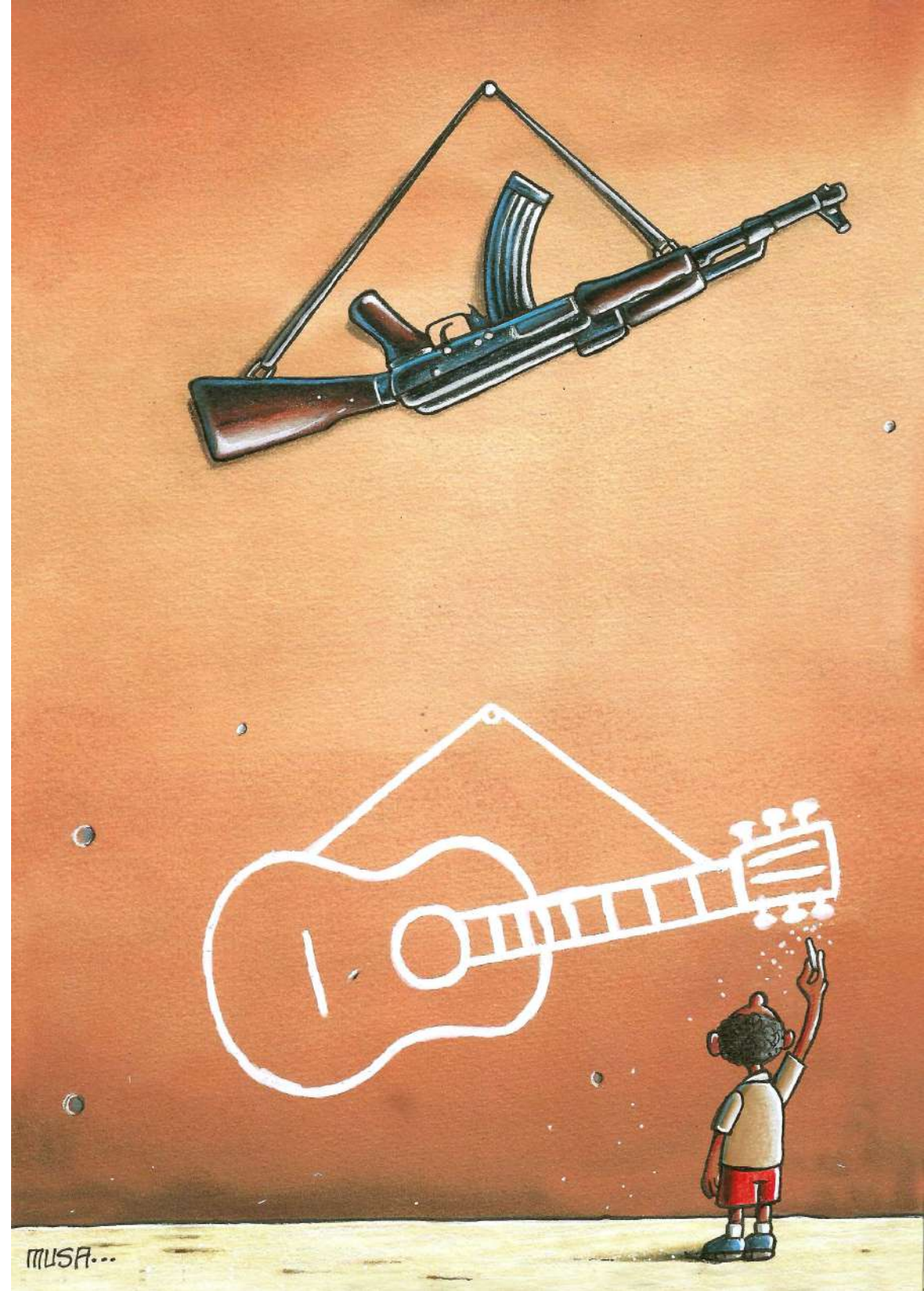
Peace and puzzle
Mahshid Hashemi
Iran

Sense títol
Mirtad Gazazian
Armènia

Guitar
Musa Gumus
Turquia

Sense títol
Mustafa Kurmalı
Turquia

Ukraina
Oleg Gutsol
Bielorússia

World bomb
Paul Palushi
Estats Units

Refuse the war
Qiang Liu
Xina

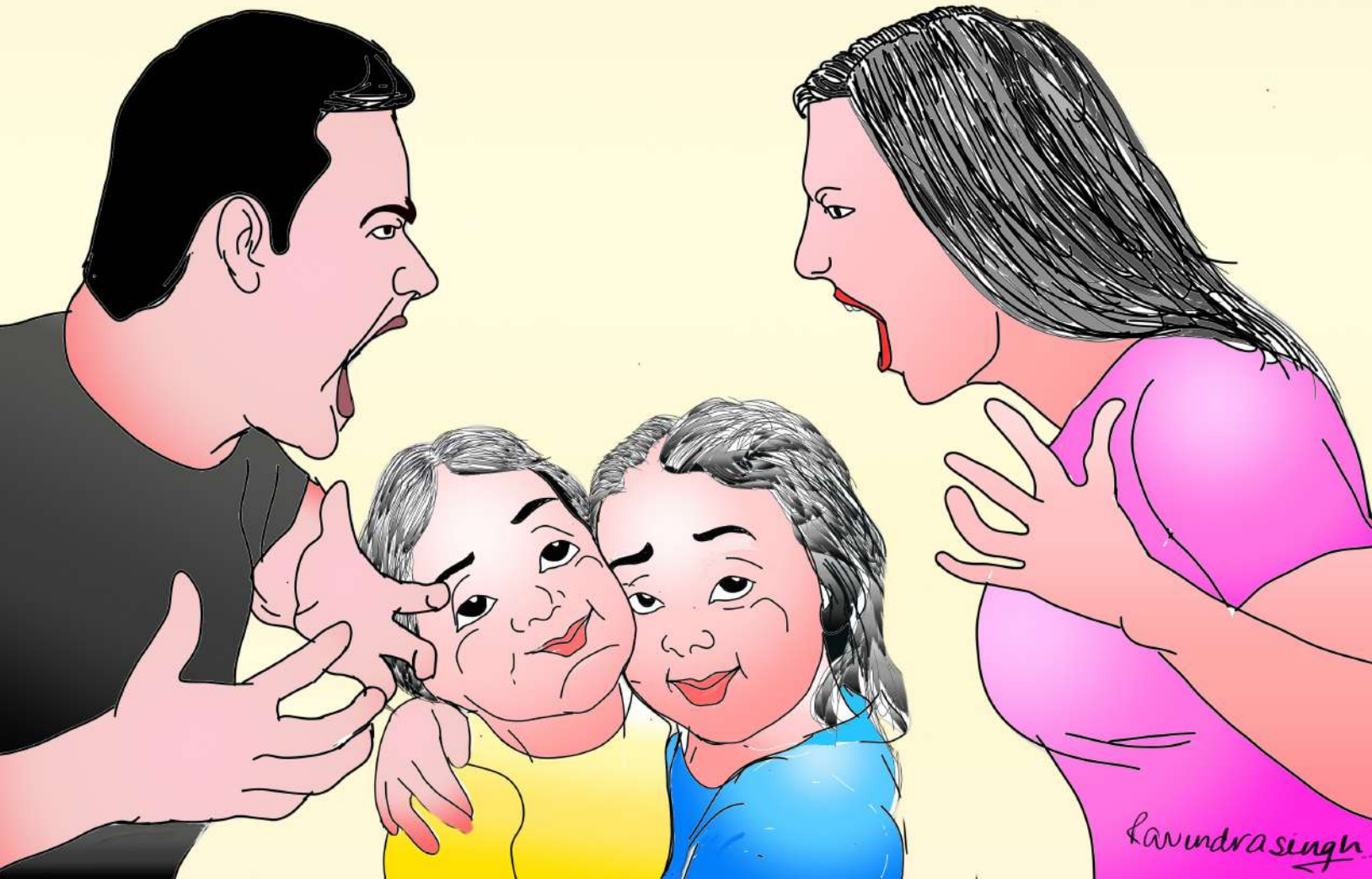

Sense titol
Rasoul Hajizadeh
Iran

→ ۱۳۸۴ ←

Sense títol
Rasoul Hajizadeh
Iran

Peace is the only way
Ravindrasingh A. Patil
Índia

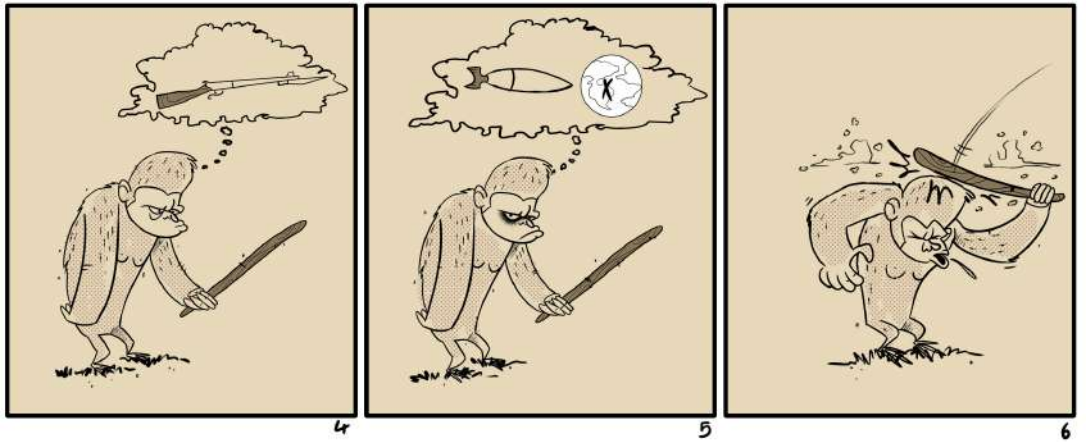
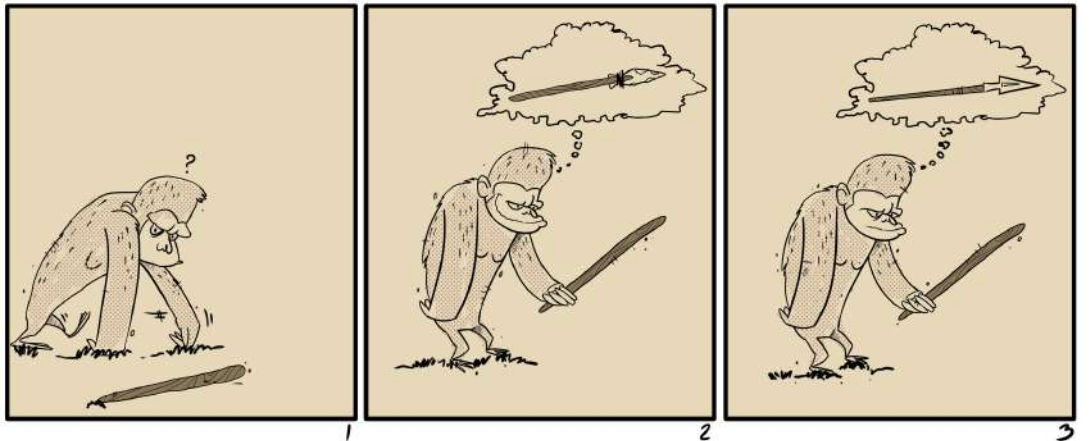

Sense títol
Sajad Moazam

Sense títol
Slobotan Butir
Croàcia

Evolution
Salar Eshratkhah
Iran

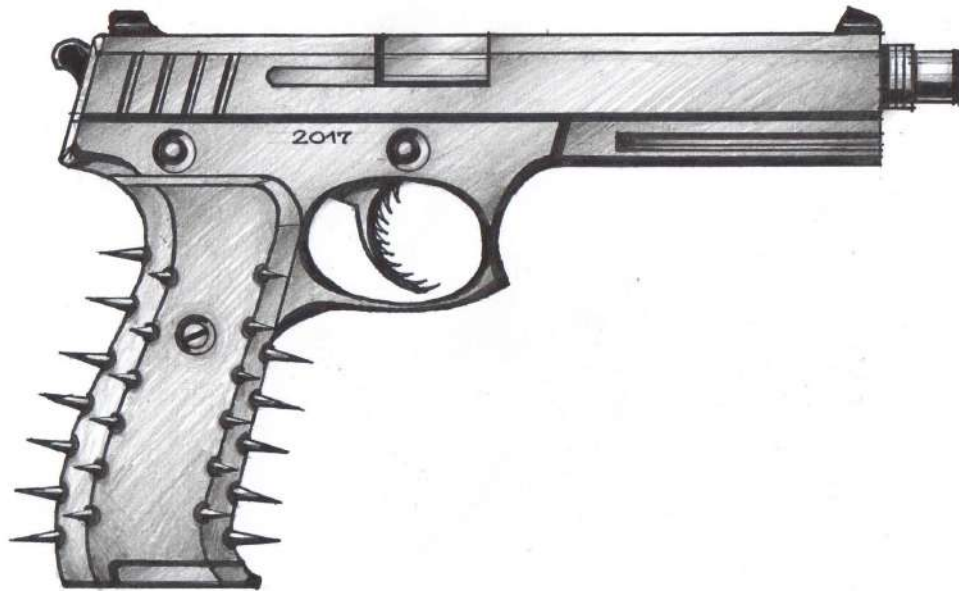
Sense títol
Yalda Hasheminezhad
Iran

Peace
Taher Saoud
Síria

Saoud

YK
2017

ТРАВМАТИЧЕСКИЙ ПИСТОЛЕТ.

Traumatic gun
Yury Kosarev
Rússia

Sense títol
Hamid Soufi
-

Goge
Hamid Soufi
Iran

Sense títol
Behnaz Bakhtiyari
Iran

Il·lustrar la pau ens ajuda a transformar. Gràcies per sumar-t'hi

Ilustrar la paz nos ayuda a transformar. Gracias por sumarte.

Illustrating peace helps us transform. Thanks for joining.

Illustrer la paix nous aide à transformer. Merci pour ta participation.

• La Pau en petit •

Petites obres i petites persones per una gran tasca

Una Coordinadora d'ONGDs és una sana barreja d'interessos singulars i voluntariats ben diferents. Per això és un dels espais on tenim l'evidència que cadascú entén el concepte de Pau a la seva manera, malgrat que compartim la preocupació i la voluntat de treballar-hi. La primera realitat és sentir-se implicats en les voluntats per aconseguir espais de Pau i activitats que hi ajudin. Però cal reconèixer que seria molt difícil fer-ho si a cada reunió, a cada proposta o posicionament, a les efemèrides o els dies mundials, haguéssim d'establir una definició de Pau que fos satisfactòria per a tots. Aquesta és la virtut dels col·lectius, aquest és el repte de la democràcia, aquesta és la veritat de la convivència.

Treballem en iniciatives que acompanyen la gran paraula, confiats en formar part d'una cultura de Pau que no hem acabat de definir. Les entitats conformen un teixit desigual que no té la solidesa que voldríem però que ha demostrat prou incidència a la ciutat de Lleida i el seu entorn per manifestar-se inequívocament: Petits col·lectius de persones valentes que es posen al capdavant de la protesta pública contra el rearmament i la despesa militar; Alguns ciutadans responsables i atrevits que omplen la casella de l'objecció fiscal al tràfic oficial d'armes. S'han significat entre nosaltres els activistes que refusen la presència de l'exèrcit a les fires i a les campanyes de promoció dels estudis o de l'ocupació juvenil. També comptem amb formadors que proposen la reflexió i l'aprenentatge de la comunicació no violenta, o de la resolució de conflictes, fonament d'aquesta cultura.

Coincidim sovint, doncs, però crec que hem de destacar dos esdeveniments que darrerament ens han reunit a tots i que han dotat de molta visibilitat la nostra activitat com a col·lectiu. Es tracta de la celebració del DENIP i d'Humoràlia.

En el primer cas, es va promoure que la celebració del Dia Escolar per a la No Violència i la Pau sortís de les escoles i de l'àmbit simbòlic d'un dia de lleure per esdevenir una activitat amb impacte als carrers i als parcs i per ocupar els nostres infants en una acció que interpel·li, que els faci participar activament més d'un dia i que estimuli el seu compromís cívic. L'èxit ha estat rotund i s'ha estès a moltes més escoles, espais i institucions.

Humoràlia, que inicialment era un certamen d'humor gràfic va accentuar la temàtica social i la implicació dels artistes, fins arribar a una mostra biennal de caràcter internacional i de prestigi que aquest any i sobre la temàtica de la Pau, ha recollit més de 600 obres d'artistes de tots els continents. En podrem veure una selecció en una exposició, un catàleg i una guia didàctica basada en aquests dibuixos, acudits o idees dibuixades que expliquen molt i que es llegeixen amb una mirada fàcilment esdevé còmplice i solidària.

Per tot plegat, crec que hem de reconèixer que confiant en la gent petita, i en la creativitat de petits missatges pintats, la nostra contribució a la Pau i al desarmament no es veu en grans lletres sobre marbre o en lluminàries de neó, però va guanyant espai, cada dia més, en l'ànim i la consciència dels nostres conciutadans. Així sigui.

Josep Tort i Bardolet

*Associació d'amics de la UNESCO de Lleida /
Coordinadora d'ONGDs de Lleida i comarques*
Octubre 2023